

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

22.09.2016

м. Кіровоград

№ 01-11/21-рк/к

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях державного підприємства «Олександрівське лісове господарство»,

ВСТАНОВИЛА:

З метою дослідження ринку дров, які реалізуються населенню для побутових потреб, до державного підприємства «Олександрівське лісове господарство» було надіслано вимогу щодо рівнів роздрібних цін на дрова, що відпускається населенню для побутових потреб, та обґрунтування їх встановлення.

За результатами проведеного дослідження встановлено наступне:

Поведінка суб'єктів господарювання у сфері лісового господарства регулюється, зокрема, статтею 57 Земельного кодексу України та статтею 17 Лісового кодексу України, згідно яких, ліси та землі лісогосподарського призначення за рішенням органів виконавчої влади або місцевого самоврядування надаються для ведення лісового господарства у постійне користування спеціалізованим державним та комунальним лісогосподарським підприємствам, іншим державним і комунальним підприємствам, у яких створено спеціалізовані підрозділи.

Державне підприємство «Олександрівське лісове господарство» (далі – ДП «Олександрівське лісове господарство»), згідно витягу з ЄДРПОУ від 21.06.2016 №035-551, є юридичною особою та зареєстроване реєстраційною службою Олександрівського районного управління юстиції Кіровоградської області, дата первинної реєстрації 09.10.1989, дата останньої реєстрації 16.12.2015, номер запису 1 436 107 001 500 0084, ідентифікаційний код 05396899, місцезнаходження: 27300, Кіровоградська обл., Олександрівський р-н, смт. Олександрівка, вул. Магістральна, буд. 4.

ДП «Олександрівське лісове господарство» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Згідно довідки з ЄДРПОУ, видами діяльності ДП «Олександрівське лісове господарство» є, у тому числі:

- лісництво та інша діяльність у лісовому господарстві (код за КВЕД 2010 - 02.10);
- лісозаготівлі (код за КВЕД 2010 - 02.20);
- лісопильне та стругальне виробництво (код за КВЕД 2010 - 16.10).

Відповідно до Статуту в новій редакції (зі змінами), затвердженого наказом Державного комітету лісового господарства України 09.09.2011 за №622, дата

остатньої реєстрації 30.09.2011, номер реєстрації 1 436 105 001 000 084, (далі - Статут) ДП «Олександрівське лісове господарство» засновано на державній власності, належить до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України, і входить до сфери управління Кіровоградського обласного управління лісового і мисливського господарства.

Одним з напрямків діяльності ДП «Олександрівське лісове господарство» згідно Статуту є виконання матеріальної та грошової оцінки лісу на лісосіках, призначених для рубки; проведення рубок з додержанням діючих настанов і правил.

ДП «Олександрівське лісове господарство» здійснює діяльність на території Олександрівського та Новомиргородського адміністративних районів Кіровоградської області, де розташовані лісництва підприємства. ДП «Олександрівське лісове господарство» відпускає населенню дрова для побутових потреб.

Відповідно до наданої ДП «Олександрівське лісове господарство» інформації, підприємство протягом 2014 – 2015 років реалізовувало населенню дрова сортиментів: «дрова паливні твердолистяних порід», «дрова паливні м'яколистяних порід», «дрова паливні хвойних порід», а також сортиментів: «дров'яна деревина для технологічних потреб твердолистяних порід», «дров'яна деревина для технологічних потреб м'яколистяних порід», «дров'яна деревина для технологічних потреб хвойних порід».

У загальній кількості реалізованої ДП «Олександрівське лісове господарство» у 2014-2015 роках дров населенню для побутових потреб, обсяг реалізації (обмеженому колу населення) сортиментів: «дрова паливні» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід, становив 6,3 відсотка.

За таких обставин, більшість населення придбало протягом 2014-2015 років у ДП «Олександрівське лісове господарство» дрова для побутових потреб у вигляді сортиментів: «дров'яна деревина для технологічних потреб» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід, обсяг яких до загального обсягу реалізованих дров становив 93,7 відсотка (**дані наведено у Додатку 1 до Рекомендацій**).

При цьому, ціни на дрова сортиментів «дров'яна деревина для технологічних потреб» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід, вищі, ніж ціни сортиментів: «дрова паливні» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід.

На підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 12 грудня 1996р. №1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)», Головою Кіровоградської обласної державної адміністрації прийнято розпорядження від 20.11.2006р. №693-р «Про встановлення торговельних надбавок та нормативу рентабельності при реалізації паливно-енергетичних ресурсів, що відпускаються населенню для побутових потреб», яким встановлено торговельну надбавку на вугілля, вугільні брикети, дрова у розмірі 40 відсотків до ціни придбання з урахуванням витрат на перевезення вугілля, вугільних брикетів, дров до складу паливно-постачальницького підприємства (організації), та норматив рентабельності на дрова у розмірі 3 відсотки до виробничої собівартості дров, що реалізуються населенню на умовах франко-лісосіка, франко-верхній склад (просіка, лісова дорога, та інше) (далі - Розпорядження від 20.11.2006р. №693-р).

ДП «Олександрівське лісове господарство» самостійно встановлює ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб, які формуються та затверджуються наказами по Підприємству одночасно з цінами на ділову деревину.

Собівартість лісопродукції формується ДП «Олександрівське лісове господарство» в розрахунку на знеособлений м.куб. деревини (еталон) без диференціації по розмірах, породах і сортах. Підприємством формуються та затверджуються наказами ціни на базовий (еталонний) сортимент (для ДП «Олександрівське лісове господарство» (еталоном є – дуб пиловик 3 сорту, діаметром 26-35 см), виходячи з цін, що склалися на аукціоні, та розробляється шкала цінових коефіцієнтів для співвідношення цін між сортиментами, породами, сортами, діаметрами, що реалізуються на умовах франко- верхній, проміжний та нижній склади, згідно Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах, що належить до сфери управління Держлісагенства України, затверджених наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 14 травня 2013 року №124.

Разом з цим, як показало проведене дослідження, ДП «Олександрівське лісове господарство» формує ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб, за допомогою цінових коефіцієнтів виходячи з цін, які сформовані підприємством на еталон, що не відповідає вимогам Розпорядження від 20.11.2006р. №693-р, згідно якого, суб'єкт господарювання, який реалізує дрова населенню для побутових потреб, формує ціни на дрова виходячи з виробничої собівартості дров та рентабельності 3 відсотка.

Наказами ДП «Олександрівське лісове господарство» «Про цінову політику підприємства» від 10.01.2014 №6, від 01.04.2014 №57, від 04.07.2014 №103, від 04.08.2014 № 116, від 01.10.2014 №152, від 05.01.2015 №5, від 01.04.2015 №107, від 01.07.2015 №188, від 01.10.2015 №261, затверджені цінові коефіцієнти сортиментам лісопродукції, відповідно до їх якісної оцінки та попиту ринку, відносно еталона, та планово-розрахункову калькуляцію базового сортименту на умовах франко-верхній склад, франко- нижній склад, франко-проміжний склад.

Додатками до наказів є прайс - листи, де разом з цінами на ділову деревину затверджено ціни на дрова сортиментів «дров'яна деревина для технологічних потреб» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід.

Ціни на дрова сортиментів «дрова паливні» твердолистяних, м'яколистяних, та хвойних порід (що реалізуються обмеженому колу населення) встановлені згідно прайс – листів ДП «Олександрівське лісове господарство», затверджених директором підприємства 10.01.2014 (додаток до наказу «Про цінову політику підприємства» № 6 від 10.01.2014), та - 05.01.2015 (додаток до наказу «Про цінову політику підприємства» № 5 від 05.01.2015).

Згідно вказаних прайс - листів ціни на вказані сортименти сформовані на підставі розпорядження Голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 20.11.2006 №693-р.

Порівнянням цін на дрова сортиментів «дров'яна деревина для технологічних потреб» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід до цін сортиментів «дрова паливні» твердолистяних, м'яколистяних, та хвойних порід, встановлено, що дрова, які були реалізовані ДП «Олександрівське лісове господарство» більшості населення, дорожче на 32,5-40,5 відсотків у 2014 році, та на 35,7-194,1 відсотків у 2015 році, дров реалізованих обмеженому колу населення. Ціни на дрова сортиментів «дров'яна деревина для технологічних потреб» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід збільшились протягом 2014-2015 років на 72,7-81,8 відсотків, у той час коли ціни на сортименти «дрова паливні» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід зросли

протягом того ж періоду на 2,4-15,7 відсотків (**дані наведено Додатку 2 до Рекомендацій**).

Чинниками збільшення цін на лісопродукцію (еталон) є: собівартість виробництва продукції, яка протягом 2014-2015 років зросла на 8 відсотків, та норматив рентабельності, який у вказаний період збільшився у 8 разів.

Отже, ціни на дрова, що реалізуються ДП «Олександрівське лісове господарство» широкому колу населення, зросли у вищезазначеному періоді здебільшого за рахунок зростання рентабельності. Тобто, ДП «Олександрівське лісове господарство» формує ціни на дрова, які реалізуються населенню для побутових потреб переважно виходячи з цін, що склалися на аукціоні на ділову деревину.

Відтак, ДП «Олександрівське лісове господарство» сформовано та затверджено економічно необґрунтовані (завищені) ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб без формування планових калькуляцій собівартості продукції, та без застосування нормативу рентабельності 3 відсотки, згідно Розпорядження від 20.11.2006р. №693-р.

Крім того, ДП «Олександрівське лісове господарство» введено у дію ціни на лісопродукцію, у тому числі, дров'яну, на 4-9 днів раніше дати затвердження відповідних наказів. Дані про затвердження наказів та введення у дію цін на лісопродукцію, у тому числі, на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб (**дані наведені у Додатку 2 до Рекомендацій**).

Відтак, ДП «Олександрівське лісове господарство» введено в дію вищезазначеними наказами ціни на дров'яну лісопродукцію раніше дати затвердження наказів, що призвело до застосування Підприємством завищених цін на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб.

Таким чином, ДП «Олександрівське лісове господарство» встановивши економічно необґрунтовані ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб, та шляхом передчасного введення у дію цін на дрова стягувало завищену плату за дрова, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

За відсутності ефективної конкуренції на ринку дров, що реалізуються населенню в Олександрівському та Новомиргородському районах Кіровоградської області споживачі не мають альтернативних джерел придбання дров. Тому, при купівлі дров у ДП «Олександрівське лісове господарство» споживачі вимушені погоджуватись на його ціни, що було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

Вказані дії ДП «Олександрівське лісове господарство» порушують законні інтереси споживачів, які залишаються незахищеними за відсутності ефективно функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією між учасниками ринку.

За таких обставин, дії ДП «Олександрівське лісове господарство», які полягають у встановленні економічно необґрунтованих цін на дрова, які реалізуються населенню для побутових потреб в Олександрівському та Новомиргородському районах Кіровоградської області, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку дров, що реалізуються населенню для побутових потреб, шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної

конкуренції на ринку, та встановлення таких цін та умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

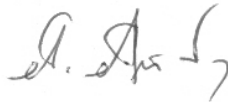
З метою недопущення в подальшому дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі пункту 10 частини 5 статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія територіального відділення, -

РЕКОМЕНДУЄ:

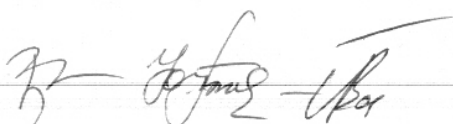
державному підприємству «Олександрівське лісове господарство» (вул. Магістральна, буд. 4, смт. Олександрівка, Олександрівський р-н, Кіровоградська обл., 27300, код ЄДРПОУ 05396899) привести ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб, до економічно обґрунтованого рівня, згідно вимог Розпорядження голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 20.11.2006р. №693-р «Про встановлення торговельних надбавок та нормативу рентабельності при реалізації паливно-енергетичних ресурсів, що відпускаються населенню для побутових потреб».

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані. Про результати розгляду Рекомендацій необхідно повідомити Кіровоградське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова адміністративної колегії -
в.о. голови обласного
територіального відділення

А. Пастушенко

Додаток 1

Обсяги реалізації дров ДП "Олександрівське лісове господарство" населенню для побутових потреб

Назва сортименту	2014 рік				2015 рік				Всього:	Обсяг реалізації сортименту в до загального обсягу у реалізації дров %
	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.		
Дрова паливні ТЛ МЛ ХВ	10,5	90,3	385	366,1	—	45,5	316,4	470,4	1684,2	6,3
Дрова технологічні ТЛ МЛ ХВ	1194,15	2400,3	6047,5	3791,35	1896,65	2470,65	4667,86	2812,95	25281,41	93,7
Всього:	1204,65	2490,6	6432,5	4157,45	1896,65	2516,15	4984,26	3283,35	26965,61	100

Додаток 2

Дані про введення у дію та рівень цін на дрова, що реалізовані ДП «Олександрівське лісове господарство» населенню для побутових потреб

Дата наказу	Номер наказу	Собівартість еталону	Рівень рентабельності %	Найменування сортименту	Ціновий коефіцієнт	Ціна сортименту	Співвідношення цін сортиментів «дов'яна деревина для технологічних потреб» до цін сортиментів «дрова паливні» %
1	2	3	4	5	6	7	8
10.01.2014	6	509,56	23				
введено в дію з 01.01.2014				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,26	170	40,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ	0,17	110	32,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ	0,17	110	32,5
				Дрова паливні ТП		121	
				Дрова паливні ХП		83	
				Дрова паливні МЛ		83	
01.04.2014	57	514,04	30				
введено в дію з 01.04.2014				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,25	170	40,4
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ	0,16	110	32,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ	0,16	110	32,5
				Дрова паливні ТП		121	
				Дрова паливні ХП		83	
				Дрова паливні МЛ		83	
01.07.2014	103	514,04	45				
введено в дію з 01.07.2014				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,22	170	40,4
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ	0,14	110	32,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ	0,14	110	32,5
				Дрова паливні ТП		121	
				Дрова паливні ХП		83	
				Дрова паливні МЛ		83	
04.08.2014	116	514,04	45				

введено в дію з 04.08.2014				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,19	170	40,4
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ	0,12	110	32,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ	0,12	110	32,5
				Дрова паливні ТП		121	
				Дрова паливні ХП		83	
				Дрова паливні МЛ		83	
01.10.2014	152	514,04	45				
введено в дію з 01.10.2014				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,22	170	40,4
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ	0,14	110	32,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ	0,14	110	32,5
				Дрова паливні ТП		121	
				Дрова паливні ХП		83	
				Дрова паливні МЛ		83	
05.01.2015	5	528,03	167				
введено в дію з 05.01.2014				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,21	190	35,7
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ	0,14	125	47
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ		125	47
				Дрова паливні ТП		140	
				Дрова паливні ХП		85	
				Дрова паливні МЛ		85	
01.04.2015	107	538,03	125				
введено в дію з 01.04.2015				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,17	215	53,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ	0,17	215	152,9
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ	0,17	215	152,9
				Дрова паливні ТП		140	
				Дрова паливні ХП		85	
				Дрова паливні МЛ		85	
01.07.2015	188	550,76	185				

введено в дію з 01.07.2015				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,15	250	78,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ		250	194,1
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ		250	194,1
				Дрова паливні ТП		140	
				Дрова паливні ХП		85	
				Дрова паливні МЛ		85	
01.10.2015	261	550,76	193				
введено в дію з 01.10.2015				Дров'яна деревина для технологічних потреб ТЛ	0,19	300	114,3
				Дров'яна деревина для технологічних потреб МЛ	0,12	190	123,5
				Дров'яна деревина для технологічних потреб ХВ	0,12	200	135,3
				Дрова паливні ТП		140	
				Дрова паливні ХП		85	
				Дрова паливні МЛ		85	

8,10% збільшення собівартості
739,10% збільшення нормативу рентабельності

15,7% зростання цін на ДП ТЛ
2,4% зростання ціни на дрова паливні МЛ-ХВ
76,5% зростання ціни на ДТП ТЛ
72,7-81,8% зростання ціни на ДТП МЛ-ХВ